
Informace o Chartě 77 - ročník čtvrtý (1981) - č. 5.
od 16. dubna 1981 do 15. května 1981

Sdělení Charty 77 ze dne 20.4.1981

Dokument Charty 77 č. 29

Dopis Charty 77 FS ČSSR, ČSR a předsedovi vlády ČSSR

Sdělení Charty 77 ze dne 15.5. 1981

Dopis generál. tajemníka Italské socialistické strany Chartě 77

Wýbor na obranu nespravedlivě stíhaných

Sdělení č. 246 (manželé Dolejšovi odsouzeni)

Sdělení č. 247 (další případy policejní represe)

Sdělení č. 248 (Ivan M. Jirous členem VONS)

Sdělení č. 249 (Tomáš Petřívý propuštěn)

Sdělení č. 250 (Trestní stíhání pro podvracení republiky)

Stížnost Zbyňka Benýška na postup policie

Životopis Evy Kantůrkové

Advokát JUDr. H. Ján Černogurský propuštěn ze zaměstnání

Muž, který přivádí Moskvu k šílenství (interview s L. Walesou)

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Adresa: Petr UHL, Anglická 8, Praha 2

Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2

Sdělení mluvčích Charty 77,

Mluvčímu Charty 77, ing. Rudolfu Battěkovi, členu výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, po deseti měsících vazby hrozí vysoký trest odnětí svobody na základě jí překvalifikování jeho údajné trestné činnosti, podle § 98 odst.l,2 a,b tr.z. Během jeho nespravedlivého věznění bylo našim stát. a justičním orgánům zasláno z domova i ze zahraničí mnoho osobních i skupinových žádostí o zrušení trestního stíhání a propuštění na svobodu. K této iniciativě se od 18.1. do 10.4.1981 připojilo i 32 signatářů Charty 77, kteří své žádosti stvrzovali řetězovou hladovkou, čímž chtěli výrazně zdůraznit naléhavost a závažnost svého nesouhlasu s vězněním Rudolfa Battěka a zároveň tím vyjádřili své solidární ztotožnění se s jeho humánním a občanským úsilím o respektování a prosazování lidských práv v naší zemi.

Skutečný postoj R. Battěka je výzvou, která nadále zůstává úkolem a posláním Charty 77, jež chápe jeho věznění nejen jako jednotlivý nespravedlivý zásah policejních a justičních orgánů vůči soukromé osobě, ale jako akt, který ohrožuje základy pokojného a spravedlivého soužití všech našich občanů.

20. 4. 1981

Václav Malý
mluvěcí Charty 77

Prof. MUDr. B. Placák, DrSc Dr. Jar. Šata
mluvčí Charity 77 mluvčí Charity 77

X X X X X X X X X X X X X X X X X X

Dokument Charty 77 č. 29

Ke dni 27. dubna 1981 podepsalo prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 dalších 44 občanů, kteří souhlasí se zveřejněním svého jména. Tím stouplo počet signatářů Charty 77 na 1109.

Stanislav Adámek, tiskař
Zdeněk Broďák, dělník
Irena Brojírová
ing. Frant. Čejka, projektant
Jana Faiffarová
Fraant. Fošt, číšník- kuchař
Petr Hanzlík, výkupčí
Petr Hlavatý, drogista
Vítěslav Holata, truhlář
Miroslav Holovský
Frant. Horáček, dělník
Mikoláš Chadima, tiskař a hudebník
Zdeněk Ingr, dělník,
Frant. Jílek, dělník, Jiří Kašpar
Frant. Kautský, dělník
Eva Kobrová, zdravotní sestra
Miroslav Koptiš, kulisák
Jiří Kostúr, dělník
Milan Krumpholec, dělník
Pavel Kučírek, dělník
Jaroslav Koukal, zámečník
Zdeněk Kvítek, dělník

Pavák Kučírek, dělník
Vasil Levý, dělník
Tomáš Liška, hlídac
Zdeněk Liška, dělník
Václav Luhan, stroj. zámečník
Silvestra Lupertová, operátorka
Lad. Malý, tech. úředník
Richard němček
Pavel Novotný, sklenář
Jan Placák, expedient
Karel Pazdera, dělník
Dušan Poupa, dělník
Ing. Al. Poupopová, textil. inženýrka
Ing. Frant. Rudi, učitel autoškoly
Vlad. Rygel, dělník,
Ivan Smrká, studující
Márie Staňková, domovnice
Frant. Strka, dělník
Jan Tranžík, dělník
JUDr. Jos. Trenčanský, dělník
Jar. Volf, elektrikář
Vác. Žufan, dělník

27.4.1981

Václav Malý
mluvčí Charty 77

MUDr Bedřich Placák, DrSc
mluvčí Charty 77

Dr.Jar. Šabata
mluvčí Čhartv 77

-X-X-X-

Federální shromáždění ČSSR
Česká národní rada

dr. Štrougal, předseda Federální vlády ČSSR

6. května v ranních hodinách provedla StB v Praze domovní prohlídky

a zadržela 8 signatářů a přátele Charty 77:
Jana Bednáře, Zbyňka Fišera (Egona Bondyho), prof. Jiřího Hájka, Ivana Havla, Olgu Havlovou, Karla Kynclu, Jana a Jiřího Rumla.

V Brně byli zadrženi 3. signa.Ch.77: Jar. Mazník, Jiří Müller a J. Šimsa.

V odůvodění gener. prokurátora se udává, že vzniklo podezření, že v bytě jmenovaných a prostorách k bytu přináležejících se nacházejí materiály, které souvisejí s vyšetřovanou tr. činností nejmenovaných osob, proti nimž bylo zahájeno tr. stíhání dne 27.4.1981 pro tr. čin podvracení republiky podle § 98 odst.1,2 a,b tr. zákona.

Při domovních prohlídkách StB zabavila osobní poznámky, korespondenci, adresáře, samizdatové knihy a časopisy, materiály Charty 77 a VONS a písemnosti a dokonce i oficiálně vydané na př. knihu Dozvání od Artura Lonfona a j.

Jednání Státní bezpečnosti nás opět přesvědčuje o tom, že jde o pokračování nezákonného zásahé a pronásledování signatářů Charty 77 s cílem zastrašit ty, kteří se aktivně svou publikační a jinou činností zasuzují o uplatňování lidských a občanských práv v ČSSR v souladu s mezinárodními pakty ratifikovanými představiteli čs. stát. moci.

I zásahy SÍB 29.4. až 2.5. sledují stejný cíl. V této době byli zadřeni na 48 hodin a vyslýcháni bez věcného odůvodnění signatáři Charty 77 dr. Milan Balabán, Zbyněk Benýšek, Vratislav Brabenec, Markéta Němcová, Daniel Kummermann, dr.ing. Jakub Trojan a Jan Wünsch.

Se Zdeňkem Benýškem, Markétou Němcovou a Jakubem Trojámem jednala StB velmi nevýbírávě, dopouštěla se i fyzického násilí. Zvlášt zarážející je brutalita, s jakou vyšetřovatelé vynucovali výpovědi od Z. Benýška.

Mluvčí Charty 77 apelují na Vás, jako představitele státní moci, abys te neztrpěli StB. uplatnování metod u nás již jednou veřejně odsouzených: benevolentní postoj k těmto metodám StB vede k nedozírným společenským následkům.

7.5.1981

Prof. MUDr. Bedřich Placák, DrSc Václav Malý Dr. Jar. Šabata
mluvčí Charty 77 mluvčí Charty 77 mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Sdělení Charty 77

Doplňujeme informaci obsaženou v dopise, který mluvčí Charty 77 odeslali dne 7.5.1981 FS ČSSR, České národní radě a předsedovi federální vlády ČSSR.

Ve dnech 6.-12.5.1981 zadržela StB v Praze, Brně a v Bratislavě asi 30 občanů, většinou signatářů Charty 77. U všech zadržených provedly orgány bezpečnosti podrobné domovní prohlídky, v některých případech i na pracovišti a v rekreačních objektech. Záminkou k této akci bylo zadržení dvou franscouzských stát. příslušníků Françoise Amise a Gilles Thonona na čs. hraničním přechodu dne 27.4.1981

Do 96 hodin byli propuštěni: Jan Bednář, Jiří Bednář, dr. Zbyněk fišer, Zina Freundová, Olga Havlová, dr. Jar. Mezník, dr. Milan Otáhal st., Karel Pecka, Karel Šiktanc, Věra Štovíčková.

Proti dalším, kteří byli propuštěni, bylo vzneseno obvinění pro trž. podvracení republiky podle § 98 odst. 1, 2 písm. a, b tr.z. Jsou to: Dr. Jiří Jájek, dr. Ivan Havel, ing. Karel Holomek, dr. Jos. Jablonický, dr. Zd. Jičínský, Mojmír Klánský.

Obviněni podle téhož paragrafu a vzati do vazby byli: básník Jaroslav Hořec, spisovatelka Eva Kantůrková, filosof dr. Miroslav Kusý, novinář Karel Ě Kyncl, hystorik dr. Ján Mlynárik, bývalý představitel student. hnutí Jiří Müller, ~~člen~~, dělník Jan Ruml, novinář Jiří Ruml, socioložka dr. Jiřina Šiklová, historik dr. Milan Šimečka.

V Praze dne 15.5. 1981

prof. MUDr. Bedřich Placák, DrSc
mluvčí Charty 77

x x x x xx x x x x x s x x x

Dopis generálního tajemníka ~~tx~~ Italské socialistické strany Chartě 77

Vážení přátelé,

Italská socialistická strana pořádá v Palermu(Sicilie) svůj celostátní sjezd ve dnech 22.-26. dubna 1981.

Budu povděčný, bude-li se moci účastnit delegace Charty 77 našich prací jako pozorovatel.

Očekávaje vaši odpověď, prosím vás, abyste přijali mé bratrské pozdravy.

Benito Graxi, generální tajemník

x x x x x x x x x x x x

Sdělení č. 246 (Manželé Dolejšovi odsouzeni)

Koncem května 1980 byli v nočních hodinách v Mariánských Lázních přepadeni a zbiti příslušníky VB, kteří násilím vnikli do jejich bytu, manželé Antonín a Blanka Dolejšovi. (Viz též sdělení VONS č.190) Po tomto incidentu byli Dolejšovi dodatečně oříznuti z tr.č. napadení veřejného činitele: Antonín Dolejší podle § 155/2a; Blanka Dolejšová podle § 155/1a.

Hlavní líčení proběhlo před Okresním soudem v Chebu pro různé obtíže (nepřítomnost svědků obžaloby, povídání dalších atd.) celkem natíkrát ve dnech 13.2. a 24.3.1981 (po odročení z 13.3.1981). V prvním termínu byli vyslechnuti obžalovaní. O průběhu incidentu vypovídali shodně. Svědci z domu, kteří si měli stěžovat na "rušení nočního klidu hraním magnetofonu", což bylo údajně příčinou příchodu hlídky VB, uvedli, že se již na inkriminovanou věc nepamatují. Charakteristické je, že svědek Šorejs na otázku, proč si ztěžoval, odpověděl: "Protože mě k tomu vyzval vyšetřovatel." Korunní svědkové obžaloby, členové hlídky VB nadporučík Firla a prapor. Kreutzer, kteří vysadili dveře bytu Dolejšových a použili pak proti jeho obyvatelům násilí fyzického, se v tomto termínu nedostavili.

Dne 13.2.1981 při pokračování hlavního líčení se oba policisté dovolávali svých výpovědí z přípravného řízení. Při ústním slyšení se jejich výpovědi vzájemně rozcházely, a to v podstatných detailech. Nepamatovali si své výpovědi do protokolu, nebyli s to vylíčit znovu průběh událostí, propadli zmatkům při rekonstrukci elementárních skutečností i po tom, co jim protokolární výpověď byla přečtena. (Nebyli např. schopni se dohadnout, zda dveře bytu, které vysadili z pantů, ležely na podlaze, stály opřeny o zeď či nábytek, nebo zda je npor. Firla - jak tvrdil v rozporu s druhým policistou - po většině času držel). To vše svědčí přinejmenším o tom, že jednali v silném afektu. Naprostá libovůle a záměrná nečistot v přípravném řízení je patrná také z toho, že teprve na žádost obhajoby byl povolán k soudnímu jednání znalec, který měl posoudit potencionální hlučnost magnetofonu. Svou úřední povinnost vša k vůbec nesplnil, neboť jak se ukázalo při doplňkových otázkách obhajoby, magnetofon při jeho technickém posuzování nevedl do chodu a vyjádřil se o něm, jak přiznal, poté, co ho pouze povrchně ohledal. Po tomto pokračování také vznikla pochybnost na straně obhajoby, zda fotografie bluzy uniformy prapor. Kreutzera, která byla předložena soudu jako důkaz, že policista byl obžalovanou udeřen do zad pohrabáčem, je totičná se snímkem, který byl součástí spisu při seznamování. Jednání tedy bylo znova odročeno a na návrh obhajoby byli k němu přizváni fotograf Šedivý a vyšetřovatel Sýkora z MO VB v Mariánských Lázních.

Při jednání dne 24.3.1981 se potvrdilo, že fotografie, která figurovala jako kardinální důkaz proti obžalované, skutečně není identická. Vyšetřovatel Sýkora k tomu vypověděl, že u něho "k případné změně nedošlo, ale spisy ... každou chvíli neměl k dispozici, protože si je stále vyžadovalo ministerstvo vnitra."

K tomu zbývá ještě podotknout, že Blanka Dolejšová v době události byla v rekonvalescenci po operaci ve stavu nemocných. Přesto byla příchozími službami konajícími příslušníky VB brutálně napadena a zraněna, jak je v průběhu líčení doložila fotokopií lékařského nálezu. Ta mluví o rozraženém horním rtu a podlitině po úderu pohrabáčem. (K lékařskému nálezu se npor. Firla vyjádřil: "Nikdo na ni nesáhl, pouze jsem ji vykroutil pohrabáč z ruky . . . Nikdo na ni nesáhl.-

Nemohu ale vyloučit, že neúmyslně, já ale o tom nic nevím.")

Přes všechny zmíněné okolnosti, které jednoznačně problematizují vinu obžalovaných a ukazují na pravé viníky incidentu, senát vyhověl návrhu prokurátora, uznal obžalované vinnými a odsoudil Ant. Dolejšeho k trestu 10 měsíců nepodmíněně ve II. nápravné skupině a Blanka Dolejšovu k trestu odnětí svobody na 15 měsíců podmíněně na 3 roky v I. nápravné výchovné skupině. Oba odsouzení se odvolali. Prokurátor se nevyjádřil.

V Praze dne 21.4.1981

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen mezinárodní federace pro lidská práva

x x x x x x x x x x x x x x x x x

Sdělení č. 247 (Další případy policejní represe)

Ve dnech 28.4.1981 byli zadrženi v různých časových rozmezích na 48 hodin signatáři Charty 77 ThDr. Milan Balabán, Zbyněk Benýšek, Vratislav Brabec, Daniel Kummermann, Markéta Němcová, člen VONS ThDr. Ing. Jakub Trojan a Jan Wünsch. Na 17 hodin byl zadržen Ivan Bierhanzl. Výslechy měly většinou formální ráz a netýkaly se žádných konkrétních trestních činů. V některých případech se příslušníci StB chovali hrubě, dopouštěli se urážek a dokonce použili fyzického násilí proti Zbyníku Benýškovi, Markétě Němcové a Jakubu Trojanovi.

Svévolné omezování osobní svobody se strany StB je hrubým porušováním platných čs. zákonů a vzbuzuje podezření, že StB těmto zákonům nepodléhá a ve svém jednání se řídí pouze svými momentálními záměry, k jejich dosahování libovolně využívá mnoha způsobů psychického a fyzického násilí.

8. května 1981

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen mezinárodní federace pro lidská práva

x x x x x x x x x x x

Sdělení č. 248

Práce ve výboru na obranu nespravedlivě stíhaných se fozhodl po dobu věznění jeho člena Jana Litomiského účastnit historik umění Ivan M. Jirous. Jeho adresa je : Stará Říše 33, okr. Jihlava, PSČ 588 67

~~xxxxxxxxxx~~

V Praze, dne 15.5.1981

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen mezinárodní federace pro lidská práva

- - - - -

Sdělení č. 249 (Tomáš Petřívý propuštěn)

Dne 4. května 1981 byl propuštěn z NVÚ Želiezovce Tomáš Petřívý (srov. sdělení VONS č. 209 a 213), když si odpykal polovinu svého trestu. Zbytek v trvání 9 měsíců mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu 2 let.

V Praze, 15. května

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 250 (Trestní stíhání pro podvracení republiky)

Vednech 6.-12. května 1981 proběhla v Praze, Brně a Bratislavě rozsáhlá policejní akce, během níž policisté zadrželi asi 30 občanů, z velké části signatářů Charty 77. V jejich bytech, popř. rekreačních chatách a na pracovišti souběžně provedli velmi zevrubné domovní prohlídky, při kterých v nebyvalé míře zabavovali převážně literární texty, osobní korespondenci, poznámky (i např. týkající se denního provozu

domácnosti), rukopisy a dokonce i knihy, které vyšly v Československu ve stát. nakladatelstvích. Záminkou k tému represivním opatřením se stalo zadržení dvou francouzských příslušníků, právníka Gillesa Thonona a studentky Françoise Anisové, na rakouské hranici 27. dubna 1981.

Někteří zadržení byli po 48 hodinách až 96 hod. bezdůvodného věznění propuštěni; např. Zbyněk Fišer (uměleckým jménem Egon Bondy) básník, spisovatel a filosof, dělník Jan Bednář, básník Karel Šiktanc, duchovní Jan Šimsa, sociolog Jaroslav Mezník, Olga Havlová, novinářka Věra Šťovíčková, historik Milan Otáhal st., spisovatel Karel Pecka, dělník Jiří Bednář a Zina Freundová.

Další část zadržených byla sice propuštěna z vězení, nicméně obviněna z tr.činu dle § 98/1,2 a,b tr.z. (podvrácení republiky ve spojení s cizí mocí a větším rozsahu: hrozí trest odnětí svobody až na 10 let) jako prof. dr. Jiří Hájek, politik, prof. dr. Zbyněk Jičínský, přávník, computerový expert ing. Ivan Havel, historik dr. Josef Jablonecký, ing. Karel Holoměek (bývalý předseda administrativně rozpuštěného Svazu Cikánů-Romů), spisovatel Mojmír Klánský.

Nejzávažnějším momentem současné vlny represí ovšem zůstává, že dle našich informací, které nemusí být úplné, byla vazba uvalena na těchto 12 občanů:

studentka práv Françoise Anisová, 24 let, Xaveriova 13
právník Gilles Thonon, 29 let,
spis. Eva Kantúrková, sign. Charty 77 nar. 11.5.1930, bytem Praha 5,
socioložka dr. Jiřina Šiklová, bytem Praha I, Klimentinská 17,
novinář Karel Kyncl, sign. Charty 77, nar. 6.1.1927, byt. Praha 4, Lounských 12
novinář Jiří Rumel, sign. Charty a člen VONS, nar. 8.7.25, Pr. 10, Kremelská
dělník Jan Rumel, sign. Char., člen VONS nar. 5.3.53, Pr. 10, Kremelská 104,
historik prof. dr. Miroslav Kusý, sign. Ch. 77 a člen kolektivu mluvčích Ch.
nar. 1.12.1931, bytem Bratislava-Trnávka, Slovackého 21.,
historik Milan Simečka, nar. 6.3.30, bytem Bratislava, Pražská 53,
dělník Jiří Müller, (bývalý představitel studentského hnutí), sign. Ch. 77,
nar. 29.12.1943, bytem Brno, Chudobova 23,
historik doc. dr. Jan Mlynářík, sign. Ch. 77, nar. 11.2.1933, bytem
Praha, Nosticova 14
básník Jaromír Hořec, nar. 18.12.1921, bytem Pr. 4.- Spořilov, Jihozáp III/1

Všichni tito občané jsou rovněž obviněni z tr. č, podle § 98/1,2 písm a,b tr.z.

V Praze dne 15. května 1981 Výbor na obranu nespr. stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen mezinárodní federace pro lidská práva

Andrej Dmitrijevič Sacharov, Gorkij, SSSR

V Praze dne 28. dubna 1981

Drahý Andreji Dmitrijeviči !

Posíláme vám své nejsrdečnější pozdravy a přání k Vašim šedesátinám. Váš život, v němž se tak intenzivně a mravně zodpovědně odráží osud současného světa, se nám stal i osbním vzorem. Vaše šedesátiny jsou pro nás opětnou připomínkou tohoto vnitřního vztahu.

Chceme Vám úpřímně stisknout ruku - což ovšem nemůžeme-žijete ve vyhnání ... Přesto jsme však cítili, že jste s námi i svou laskavou osobní pozorností. Přijměte toto osobní blahopřání jako výraz naší oddannosti, našeho obdivu a naší lásky!

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen mezinárodní federace pro lidská práva

Inspekce ministerstva vnitra
Obránců míru - Praha.

Věc: stížnost

Dne 30.4.1981, po šesté hodině ráno, přijali na mě pracoviště příslušníci VB a oznámili mi, že mám jet s nimi. Neměli žádné předvolání a proto jsem odmítl s nimi jet. Řekli, že přijdou za hodinu a budou mít předvolání. Za 15 minut přujeli znova a řekli mi, že budu předveden, pokud s nimi nepojedu dobrovolně. Odjel jsem s nimi tedy na MO VB v Přístavní ulici, kam si pro mne kolem 9,00 přijel příslušník StB O. Svoboda, který mně odvezl do Bartolomějské ulice č.7 a odvedl mě do místnosti, kde mně již několikrát předtím vyslýchal. Po krátké době přijel pro mně jiný příslušník StB, kterého neznám jménem (snad Šimák), který mně však již vyslýchal koncem dubna. Odvedl mně do větší místnosti, kde na mě začal křičet, že jsem ~~zkrvihlal~~ a že se bude muset se mnou jednat jinak. Zavřel okno, zesílil rozhlas, musel jsem vytáhnout všechny věci z kapsy, v hrožoval, že použije násilí, že jsem "dohrál" ap. Potom položil přede mne bílý papír a tužku a chtěl abych napsal, co vím o maškarním bále, kterého jsem se zúčastnil.. Když jsem odmítl, přikázal mi, abych se postavil do kouta, kde do mne strkale a nutil strkat hlavu do rohu mezi skřín a stěnu a naznačoval rány do skříně vedle mé hlavy a neustále mne vyslýchal. Po určité dohě (nemohu říci přesně, protože časové intervaly v takových situacích velmi těžko odhaduji) mi začalo být velice špatně (především od srdce), cítil jsem silně zrychlený tep, brnění a necitlivost v levé ruce a pocit mdloby a nedostatku vzduchu. Upozornil jsem vyslýchajícího, že jsem byl na podzim 1980 hospitalizován v nemocnici pro podezření ze srdeční příhody (infarkt). Záchvat, který předcházel tehdejší hospitalizaci měl stejné příznaky, jako nyní při výslechu. Můj špatný zdravotní stav musel být zřejmý i příslušníkům StB, protože mi dovolili po určité době si sednout a na mě požádání mi dali vodu. Neustále mne nutili, abych psal, což jsem stále odmítal. Několikrát mne vyslýchající (ten, který mně přivedl do místnosti) stiskl ze zadu krk a tlačil mně hlavou na stůl. Pak vešel do místnosti mně do té doby neznámý příslušník StB Duchač, který mi položil otázku na mě styky s "undergroundovým hnutím". Když jsem požádal o vymezení pojmu "undergroundové hnutí", bylo mi přikázáno znova si stoupnout do rohu, opět mi tiskli hlavu mezi skřín a stěnu, dložili mně do žebí, postrkovali a neustále vyslýchali. Potom jsem musel stát uprostřed místnosti a bylo mi nabídnuto příslušníkem StB Duchačem dilema, že pokud budu vypovídат mohu si sednout, pokud ne, budu stát. Když jsem jedné chvíli, vlivem špatného zdravotního stavu ztratil rovnováhu, křičeli na mne, abych stál v pozoru, nebo to budou považovat za útok na veřejného činitele. Celá tahle část výslechu trvala asi 5 hodin (od 10,00 do 15,00 či 15,30). Vyslýchajícím byl onen mně neznámý příslušník StB a dále vyšetř. Duchač. V místnosti byli ještě strážní přítomní O. Svoboda, jeden starší příslušník StB a jeden ~~starší~~ nebo dva mladší. Tito tři nebo čtyři přítomní se však výslechu prakticky nezúčastnili.

Asi v 15,30 mi bylo oznámeno, že u mne bude provedena domovní prohlídka. Zádal jsem povolení k prohlídce, ale řekli mi, že v tom případě mně budou zadržovat až do pondělí, kdy povolení stejně dostaneu. Nakonec jsem souhlasil s tím, aby byla prohlídka u mne provedena. Byl ptevřel příslušník StB Svoboda mými klíči a když jsem žádal, aby byl přítomen svědek, řekli mi, že prohlídka je s mým souhlasem a že svědek není třeba. Při prohlídce, které se zúčastnil Duchač (odjel asi po hodině), Svoboda a onen mně vyslýchající příslušník StB, kterého neznám, mně byly zabaveny slohy se strojopisnými texty mých písni, básni a povídek, negativy mých obrazů i obrazů jiných malířů, dopisy ze zcela soukromého charakteru, dále některé noviny z r.1968, magnetofonový pásek, cestovní pas a vše naskládali do mého kufru.

Po příjezdu do Bartolomějské ul. mě zavedli do té samé místnosti jako před tím a mě neznámý příslušník StB napsal na stroji formulaci, ve které zhruba stálo, že jsem dal povolení k domovní prohlídce a že jsem jim protistátní tiskoviny odevzdal dobrovolně. To jsem odítl podepsat.

Znovu na mne onen příslušník StB začal křičet, vyhrožoval mi násilím, opět mně ze zadu tiskl krk a hlavu tlačil na stůl a neustále mně hrubě nadával. Když jsem odmítl podepsat vytáhl služební obušek, kterým mně ohrožoval a jednou nebo dvakrát mně udeřil do ramene.

V této fázi výslechu (bylo už kolem 19,00) jsem byl fyzicky i psychicky velmi vyčerpán (měl jsem po noční službě), cítil jsem srdeční slabost, takže jsem nakonec podepsal. Žádal jsem o doprovodný dodatek, že si nejsom vědom, že by u mě byly nějaké protistátní tiskoviny, ale bylo mi řečeno, že na to nemám právo. Během této části výslechu byli v místnosti ještě O. Svoboda, onon starší příslušník StB a jeden mladší, kteří se však výslechu opět prakticky nezúčastnili.

Potom jsem byl odveden do CPZ v Konviktské ulici.

Z CPZ jsem byl propuštěn v sobotu v 8,00 po necelých 50 hodinách od faktického zadržení příslušníky VB. Jako důvod zadržení byl uveden § 100.

Zbyněk Benyšek
Nezamyslova 2, Praha 2.

Životopis Evy Kantúrkové.

Eva Kantúrková

11.5.1930, spisovatelka, signatářka Charty 77

Vystudovala filosofickou fakultu UK v Praze, působila jako funkcionářka Svazu mládeže a pracovala jako novinářka. Od šedesátých let se věnuje literatuře.

V roce 1966 debutovala sbírkou povídek "Jen si tak maličko povyskočit", v letech 1968-69 vycházejí její dva romány: "Smutečná kslavnost" a "Po potopě". Novely "Pozůstalost pana Ábela" a "Nulový bod" končí již v roce 1970 ve stoupě, dříve vydané knihy jsou vyrazeny z knihoven.

Po zrušení ČS, svazu spisovatelů, jehož byla Eva Kantúrková členem, a po uzavření všech oficiálních možností publikačních vydává své další literární práce v samizdatových edicích PETLICE, KVART, a EXPEDICE. Zde byly pro přátelskou veřejnost rozepsány strojopisně: filmová povídka "Sen o zlu", divadelní hra "Člověk v závěsu", "Tři novely", dva rozsáhlé romány "Černá hvězda" a "Pán věže" a její sbírka fejetonů z let 1976- 1980, jejichž větší část byla uveřejněna časopisecky. Na jaře 1980 Eva Kantúrková dokončuje svou poslední knihu "Dvanáct rozhovorů", věnovanou signatářkám Charty 77 a ženáj odsouzeným členům Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

V roce 1977 vydalo novelu "Pozůstalost pana Ábela" nakladatelství INDEX v Kolíně N.R., kde pod názvem "Sešly jsme se v této knize" vyšla v r. 1980 i rozhovory s československými ženami. Toto nakladatelství připravuje české vydání románu "Černá hvězda", který již v r. 1980 vyšel pod názvem "Den svarta stjärnen" ve stockholmském nakladatelství ALBA. V současné době je v tisku německá verze "Dvanácti rozhovorů" v mnochovském nakladatelství LANGEN- MÜLLER.

V předvečer 51. narozenin byla Eva Kantúrková spolu s dalšími signatáři Charty 77 obviněna z podvracení republiky a uvězněna (7.5.., vyšetrovací vazba na ni uvalena 11.5.) Při domovní prohlídce 7.5. na chalupě i v pražském bytě bylo s knihami, různými texty a osobní korespondencí zabaveno orgány StB i na 900 stran rukopisných poznámek, glos, výpisů a rozepsaných textů - prakticky celý literární archiv autorky, která právě začínala práci na novém svém románu.

Manžel Jiří Kantúrek, bývalý redaktor ČS, televize, nyní projektant synové Jan a Ivan Sternovi.

Pražská adresa: Xaveriova 13, 150 00 Praha 5.

vězeňská adresa: 11.5.1930, Eva Kantúrková, PÚ 614, PS 09, 161 02 Praha 6

Ruzyně

JUDr. Ján Černogurský, advokát propuštěn ze zaměstnání

Výňatek z dopisu Krajského združenia advokátov v Bratislavě:

"...Pretože v čase od 23.5.1980 do 17.12.1980 vrátane pri obhajobe Drahomíry Šinoglovej v jej tr. veci dedenej pre tr.činnost podla §100 tr.zákona poburovanie, vedenej na Okr. súde v Znojme a na Kraj. súde v Brne postupoval v rozpore s právnym poriadkom, socialistickym právnym vedomím, záujmami socialistickej spoločnosti a hospodárskymi zásadami poskytovania právnej pomoci s tým, že obzvlašť závažnym zposobom narušil povinnosti uložené mu ustanoveniami Zák. č.133/75 Zb. o advokacii z radov KZA v Bratislave bol vylúčený a jeho članstvo zaniklo dňa 15.4.1981.

x x x x x x x x x x x x x x x x

Walesa : Muž, který přivádí Moskvu k šílenství.

Známá italská novinářka Oriana Fallaciiová navštívila Varšavu, aby se mohla setkat s vůdcem polských dělníků Lechem Walesou. Ptala se ho, zda li hnútí neprijme komunistické metody práce(Raději bych se zastřelil"), emigraci ("Nemohl bych nikdy opustit Polsko,nikdy"), na Ronaldu Regana ("Mám ho moc rád"), náboženství("Nikdy bych nemohl dělat něco proti víře") a na svobodu, ve kterou věří("Musí být získávána krok za krokem, pomalu").

LW: Mluvme o Západě. Co o mně říkají na Západě?

OF: Někteří o vás říkají, že jste křesťanský demokrat, jiní, že jste dítě Rosy Luxemburkové(Polka, která s počátku pracovala s Leninem a rozešla se s ním pro neshody o pojetí demokracie v komunismu), jiní, že jste sociální demokrat. Někteří dokonce tvrdí, že jste eurokomunista. Co jim řekneme ?

LW: Nic, protože se odmítám vyjadřovat jejich slovy, jejich jazykem a hesly: křestanský demokratismus, levice, pravice, socialismus a komunismus, kapitalismus a lexemburis mus. Sám používám slova dobrý, špatný, lepší horší. Říkám :slouží-li to lidu, je to dobré. Neslouží-li to lidu, je to špatné. Ovšem člověk má vědět, jak a v jakém smyslu se má sloužit. Jednou jsem se s pěkným děvčetem podělil o kousek chleba a cítil jsem se šťastným. Jindy má žena předpožila k jídlu velkou porci skvělých pároků, avšak takovým způsobem, že jsem se cítil nešťastným a nemohl jsem páry jíst. Domnívámse, že mít velká porce skvělých pároků a mnoho jídla nestačí a že někdy malý kousek chleba je lepší, než velká porce skvělého jídla. Přitom však lze připustit, že když není ani kousek chleba, nemůžeme se cítit šťastnými vůbec.

Tak bychom měli vytvořit takový systém, který sleduje dvě věci: jídlo a štěstí. Říkám: k sakru, žijeme na tomto světě padesát, šedesát let a na jedné straně jsou bohatí, kteří se stávají bohatšími a bohatšími, na druhé straně jsou chudí, kteří se stávají chudšími a chudšími. To je špatné. Bohatství se musí rozdělit. Proč bohatí bohatství skladují, když se nechtějí rozdělit s ostatními? Beztak zemřou a když se to stane, všechno zanechají dědicům, které nikdy neuspokojí a kteří je nakonec proklejí.

OF : Lechu, to, co vyříkáte, více méně stejně říkají též socialisté a komunisté.

LW : Ne, ne,ne. Říkal jsem Vám, že nechci užívat slovní ebraty, které oni vymysleli.

OF : Domníváte se, že komunismus zklamal?

LW : No to záleží na tom, jak myslíte v pojmech dobrý, špatný, lepší, horší. Vezmete-li např. nás Poláky, co my máme v kapsách a v obchodech, pak odpovídám, že komunismus udělal pro nás velice málo. Když vzpomenu na naše duše, odpovím, že komunismus pro nás učinil velice mnoho. Ve skutečnosti naše duše touží přesně po opačném, než co chtějí oni. Chtějí, abychom nevěřili v Boha a naše kostely jsou plné. Chtějí, abychom byli materialisté a abychom nebyli schopni se ovětovat. Chtějí, aby chom se báli tanků a samopalů a my se jich nebojíme vůbec .

O.F. : Lechu, vratme se k těm párkům bez svobody jak ji lze získat?

L.W. : Svoboda musí být získávána krok za krokem, pomalu. Svoboda se musí opatrně rozdávat, když je jídlem, po němž lidé tak moc hladoví. Představte si, že by Solifarita získala přístup do televize a jejím preštředníctvím začala vykřikovat: "Pryč se zloději, darebáky, gangstery, kteří nás po mnoho let okrádalí." Jak by lidé reagovali? Reknu Vám, že by léty hlevy a v ulicích tekla krve. Nastala by anarchie a chaos. Již se to v naší zemi stalo, viděl jsem to na vlastní oči. Eláda si náhle pospíšila s prodejem televizních přijímačů vesničanům, televize zaplavila jejich domovy a programy, které napadaly náboženství a jako následek se dostavilo to, že mnoho vesničanů ztratilo víru. Stali se z nich ateisté. Ne, ne, ne, věci se nemají měnit náhle. Je to nebezpečné. Souhlasíte s tím?

OF : Ne zcela. Myslím si, že bychom se neměli bát nikdy svobody, protože je jen jedna věc, která učí svobodě, a to je svoboda sama. Svoboda se nedá nikdy odměřovat po kapkách, jako lžice mléka do žaludku hladovějícímu.

LW : Dobře, ale na druhé straně se to s ní nesmí přehánět jako u Vás na Západě se vsemi těmi politickými stranami, které neřídí, co vlastně chtějí, jedna druhé nedůvěruje, nenechá druhou pracovat, nepodporuje: jaký druh bratrství to je? Jsem bratrem jen sobě samému, nikomu jinému. Nic naplat, zde v Polsku není možné mít politické strany, protože věci stojí tak jak stojí. Kontrola se musí zde vykonávat přes odbory. Jestliže ji budeme moci vykonávat, budeme ji vykonávat lépe než vaše politické strany, které promarnují čas vzájemným pomlouváním, napadáním, urážením, sbíráním drbů jedna na druhou: on se vyspal s ní, ona šla spát s jiným. Zdá se mi, že Vaše strany neudělaly mnoho a v celém tom bratrství vidím jeden nepopiratelný fakt: rozdíl mezi tím, co říkají a co dělají. Máme pravdu?

OF: Ano, ale tím, že odbory nahradí politické strany, nevznikne pluralismus, ale pouze rozdělení síly mezi strany a odbory. Netoužíte po pluralismu, Lechu?

LW : Ano, ano, ano, zajisté. Každý občan, každá skupina v celé společnosti musí mít právo na sebevyjadření. Ale nač hovořit o straně a užívat slovo "strana"? Dá se říci "sdružení", "spolek". Například spolek pěstitelů kanárů. Nebo spolek těch, co se modlí růžence. A tak jako neroste pšenice na kamení, tak se domnívám, že my v Polsku můžeme mít politické strany, ale to, co již existuje. Lidé se musí sdružovat, stejně tak jako se sdružují pěstitelé kanárů.

Ať lidé mají takové zákony, které vítají vytváření dalších spolků pěstitelů králíků, bažantů, kačen - staňme se všichni pěstiteli kanárů králíků, bažantů, kačen a kuřat. Důležité je, že tyto skupiny mohou vzniknout svobodně, že chtějí sloužit společnosti a že je mocipán nechce vsadit do vězení. Mluvím snad hloupě?

OF : Ne Lechu, nemluvte hloupě.

LW : No dobré, snad tomu tak je. Řada věcí mi však není jasných, nemám mnoho času na uvažování a existuje veliká řada problémů, na které musím myslet. S Vámi věci raději promýšlím nahlas. To dělám rád. Pekračující otázky a takové mě nutí k přemýšlení. Chci tím říci, že občan se stane, že při rozhovoru s někým dojdete k nápadu a řeknete: "Proč jsem na to již nepřišel dřív?" Ano, tak vznikají nápady a ten s těmi kanáry je docela dobrý.

OF : A ten s tou pšenici rostoucí na kameni rovněž.

LW : Ano, ano. Řešení spočívá v tom, že by člověk mohl nejdříve ty kamenné odstranit. Ale co když se pod těmi kameny nenajde půda, v níž by mohla pšenice růst? Co když pšenice sama roste pomalu a špatně?

OF : Lépe tak, než kdyby nerostla vůbec.

LW : Nesouhlasím s Vámi. Možná, že máte pravdu, ale možná, že se mylíte. Myslím si však, že se mylíte a já Vám to vysvětlím. Když budete chtít mít dítě a když je budete chtít z hloubi duše, dáte přednost dítěti, které je

tělesně postižené, anebo je nebudete chtít vůbec. Promiňte, neměl bych být tak unavený a měl bych se vyjadřovat lépe. Rás bych. Pojďme dál. Ale nekladte mi tak obtížné otázky, protože mě z nich ~~má~~ bolí hlava a teď mi také bolí.

OF: Dobře, kladu Vám tedy lehkou otázku. Vím, že Váš nevlastní otec žije v USA. Předpokládám, že Vás k sobě mnichokrát zval. Pomýšlel jste někdy na emigraci?

LW: Ne, ne, ne, nikdy. Nikdy bych neopustil Polsko, nikdy. Kromě toho jsem si vždy myslí, že člověk musí žít tam, kde se narodil a vyrostl, aby své vlasti vrátil to, co od ní dostal. Ano, můj nevlastní otec mě zval mnichokrát. Nazývám jej nevlastném, protože si vzal mou matku po smrti mého otce. Můj vlastní otec zemřel v r. 1945 na následky strádání v koncentračním táboře, když jej vzali Němci. "Přijed sem, co tam budeš dělat?", napsal mi můj nevlastní otec. Ale kromě skutečnosti, že bych nemohl opustit Polsko, cítil jsem, že jeho pozvání není úprímné, zvaly mě dolary v jeho kapsa. Nemýlil jsem se, protože když jsem se s ním setkal minulý měsíc v Římě, nepoznal jsem jej.. V Polsku to byl chudý člověk, vždy byl schopný se obětovat a rozdělit se s tím, co měl s druhými. Nyní myslí jen na peníze, zábavu a ztratil svou člověkovost. Dolary mě vstoupily do hlavy, tak to vidím a výsledek toho je, že se s ním již nechci setkat.

OF: Řekněte mi Lechu, zlobíte se na svého nevlastního otce, že se nechal vyfotografovat s Reganem?

LW: Ne, ne, ne. Regana mám rád. Ano, mám jej velice rád. Co říká, to dělá. Stejně tak jako já.. Vlastně snad mluví trochu lépe než já, ale rozhodně se pohybuje jako já. Všimněte si, jak chodí, jak pohybuje rukama a rameny. Jen doufám, že se nezmění, že nezapomene z jakých pozic vychází. Bylo by to škoda. Nebo se již změnil? To poznám, až pojedu do USA a stiskám se s ním, jak doufám.

OF: Kdy pojedete do USA, Lechu?

LW: Jel bych tam rád hned, to z jedné strany, anebo nikdy. To proto, že jsem ještě plný modřin z objetí zástupů, které mně obklopily v Římě a nemám rád, když se na mne lidé tlačí, když se mne dotýkají a líbou mne, jako to tomu bylo tam. Ale pojedu tam brzy. Hned jak se mi podaří zavést pořádek v našem hnutí, řekněme, že tak za šest nebo za sedm měsíců, když se nic špa tného nepřihodí. Polsko potřebuje pomoc, ne dolary. Myslím politickou a hospodářskou pomoc a také musíme mít kontakty s cizinou. Přitom nezapomínáme, že na Západě jsou i takoví lidé, kteří chladně kalkulují, souhlasí a přejí si, aby krví Poláků vyřešili své vlastní problémy. Ano, opravdu, musím jet do USA. A s pomocí naší Královny Svaté Panny tím pojedu.

OF: ~~Pro~~ Proto nosíte na svém saku obraz Černé Madony (jde o obraz Madony, o niž Poláci věří, že je v 17. stol. zachránila od Švédů)? Není to jen takový odznak?

LW: Ne, ne, ne. Není to jen odznak, je to návyk. Nebo lépe požehnání. Už si dokonce ani nepamatuji, kdo mi ji dal a kdy. Musel mi ji někdo dát během pouti. Dal mi ji i s růžencem, tak nějak se to stalo. Někdo mi vložil do rukou růženec a ten jsem měl u sebe až se mi roztrhnul. Chápu, vy lidé na Západě to můžete těžko pochopit. Církve pro vás nikdy nebyla tím, co vždy byla pro nás - symbolem boje. Chei říci, že byla jedinou společností (institution), která se nikdy neusklonila před utlačovateli.

Máte též na paměti, že za papeže byl zvolen Wojtyla, myslíme na jeho cestu do Polska a na jeho pokračující neústupně horlivou práci pro Církev. Bez Církve by se nic nestalo, neexistoval bych, nebyl bych tím čím jsem, řeknu ještě více: když jsem měl duši naplněnou vírou, nemohl bych se postavit na odpor, protože stojím proti tak mnoha hrozbám. Tak mnoha.

OF: Byl jste vždy věřícím člověkem, Lechu?

LW : Ano,ano,ano, zeptejte se mého biskupa. Dokonce i ve škole, kde nás učili komunismus a já jím nevěnoval pozornost. Jen mezi 17-19 roky jsem se vzdálil víře. Dal jsem se na špatnou cestu pití, lénivost, dívky. Pak se se mnou něco stalo. Jednoho dne mne roztrásla zima, cítil jsem se náležit, velice unaven a začal jsem hledat místo, kam bych mohl vejít a kde bych si mohl odpočinout. V okolí však nikde nic nebylo kromě kostela, vstoupil jsem tedy dojněj a sedl jsem si do lavice. A tu jsem se okamžitě cítil dobře. Tak jsem opustil šikmou píchu. Ale pozor, aty ste mně správně pochopila, nevěřte, že jsem anděl.. Andělé nejsou a já sám nejsem žádny anděl, spíše čábel. Nicméně chodím do kostela každé ráno, každý den přijímám Tělo Páně a když jsem obtížen vážnějším hříchem jdu ke zpovědi. Ríkám to proto, aty ste věděla, že najsem nakonec tak špatný. Když jsem žil v tomto s větě, pouze jsem se několikrát opil a ty dívky.... Poslyšte, moje žena není špatná. Chci spíše říci, že je to pro men ideální žena. Kdybch měl jinou, rozvedla by se nyní se mnou, anebo by mne propíchla kuchyňským nožem.

OF: Nemáte tedy strach, že Vám manipuluji? Například mi včera ve Varšavě řekl jeden vysoce postavený prelát: "Walesa nikdy neučiní nic, co by bylo proti vůli kardinála."

LW: V tom měl pravdu. Nechtěl b ch nikdy nic udělat, co by bylo proti víře, církvi a zrovna tak co by bylo proti kardinálu W-. Je to veliký člověk, jeho moudrost je nesmírná a jeho pomoc obrovská, po celou dobu a v každém směru. Lidé nevěděli, že to byl kardinál Wyszinski, kdo vyjednal naše setkání s Girekem a Kaniou a také během stávky zemědělců v Rzeszowě a Bialsko-Biale jsem jej požádal o pomoc! Bez jeho pomoci bych nebyl schopen disáhnout odvolání těchto stávek. Tak by bylo nerozumné z mé strany, činit něco proti kardinálovi. Také on by nedovolil nikomu, aby činil něco proti mně. Dokonce ani někdo, kdo nosí kleriku. Ale když někdo v klerice se mně snaží využít Poslyšte, nemohu Vám odpřísáhnout, že se o to někdo nepokouší na té či oné straně. Ale mohu Vám odpřísáhnout, že nikomu nedovolím, aby se mnou manipuloval nebo mne ovlivňoval. A když se někdo o to pokusí utřu mu nos.

OF : Co byste řekl v tom směru o intelektuálech?

LW: Od intelektuálů a rolníků "Libera nos Domine" (vysvoboď nás Pane)! Tak to řeknu. Nikdy byste nevěděli, co se mě natrápili rolníci během stávky. Vřískal jsem: "jste podlí, sobečtí, zlí. Tvrdochlaví a nezástupní. Nechápejte situaci, vniž se nacházíme?" Intelektuálové jsou svým způsobem stjní. To proto, že nejsou schopni pochopit příkaz doby. Během boje byli výborní. Ve skutečnosti si jich velice vážím, jen nyní se nemohou dát do pořádku. Chtěli by postupovat těmi způsoby, které sledovali před srpnem 1980. Proto musím občas zakřičet: "Buďte realističtí, užívejte rozumu."

OF: A co komunistická strana, Lechu? Vždy si kladu otázku jak ne to, že Vás nechali vystoupit tak vysoko a zakotvit se tak pevně. Chtějí Vás využít? Jako alibi, nebo jako obětního beránka? Nebo Vás chtějí po čase pohltit?

LW: Ne, ne. To, že existuje možnost, abych byl pohlcen mocí, to nikdy nepřipouštím ani na mysl. Kdybych to chtěl a kdybych to připustil, byl by ch Mr. Nula. Nemůžete si ani představit, jakou oběť bych tím učinil. Být pohlcen mocí? Raději bych se zastřelil. Čest znamená víc než život. Poslyšte, nechali mě stát se tím, čím jsem proto, že neměli jinou možnost. Doslovně. Ovšem to neznamená.... Chci říci, že když mluvíme o Polsku máme též na mysli situaci za hranicemi. Jsme pod kontrolou. Oběti nelze vyložit.

Lidé se mne občas ptají: "Lechu, nebojíš se, že tě zabijí?" Odpovídám tím, že pokrčím rameny. Jen málo se starám o svou ochranu. Některí mi přátele se o ni pokouší, chodí se mnou, kamkoliv jdu, ovšem, co jde pro to udělat? Člověk může být zabit tak mnoha způsoby, ne pouze samopal. Zabili mého nejlepšího přítele, mohou zabít i mne. Jsem fatalista. Když se to má stát, stane se to. A půjdu do ráje.